

Autor: PhD. MsC. Bondor Cosmina-loana

Statistică inferențială: intervale de confidență

ALWAYS

SEEK

KNOWLEDGE

Objective

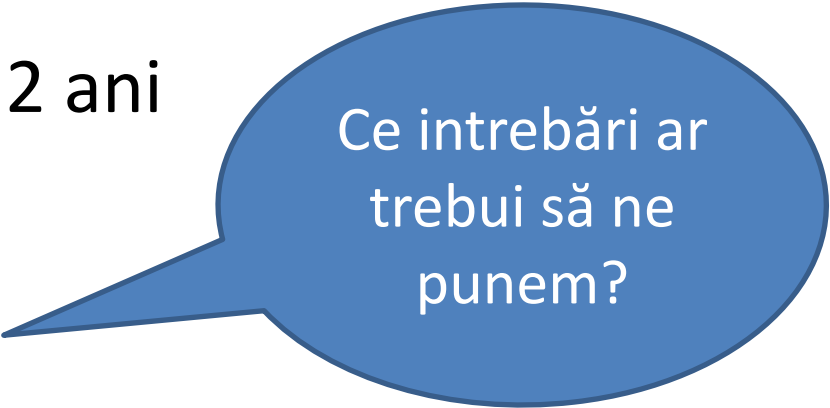
Distribuția de eșantionare

Deviația standard versus eroarea standard

Intervale de confidență

Scenariu

- Vrem să caracterizăm greutatea băieților la 2 ani
  - Populația țintă?
  - Populația accesibilă?
  - Cât de mare ar trebui să fie eșantionul?
  - Cum selectăm pacienții?
-
- Am inclus în studiu 200 de băieți de 2 ani aleși la întâmplare. Am făcut măsurarea greutății.

Ce întrebări ar
trebui să ne
punem?

Scenariu

- Media greutății $\bar{X} = 15\text{kg}$ (băieți)
- În populație media greutății $= \mu$ (la băieții de 2 ani) este **necunoscută**

Scenariu

- Cum am putea să găsim media greutateii băieților de 2 ani în întreaga populație?

A. Să-i luăm pe toți băieții de 2 ani (toată populația)

B. Să o aproximăm.

Cum?

Am putea să repetăm studiul.

- Repetăm studiul:

Prima dată $\overline{X_1} = 15,75$ kg

A doua oară $\overline{X_2} = 15,25$ kg

A treia oară $\overline{X_2} = 15,5$ kg

..... = 16 kg

..... = 14,75 kg

..... = 15 kg

..... = 15,25 kg

..... = 14,5 kg

..... = 14,5 kg

....

m time $\overline{X_m} = 15$ kg

- $\bar{X}: \bar{X}_1, \bar{X}_2, \dots, \bar{X}_m$

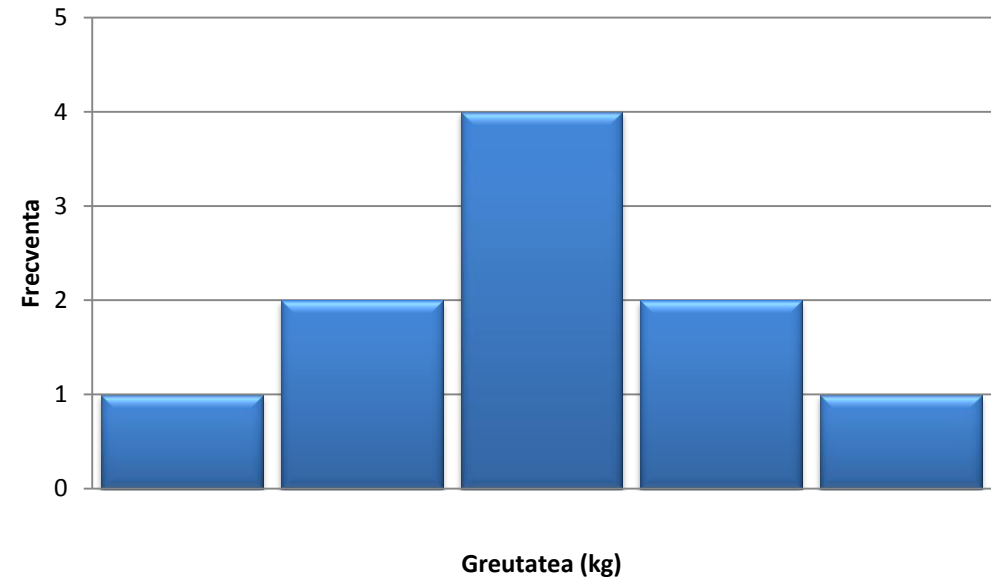
Aceste m medii alcătuiesc o altă distribuție: distribuția mediilor

Scenariu

- Dacă repetăm studiul m eșantioane de băieți de 2 ani $\bar{X}: \bar{X}_1, \bar{X}_2, \dots, \bar{X}_n$

Ex. 15,75, 15,25, 15,5, 16, 14,75, 15, 15,25, 14,5, 14,5, ..., 15 kg

Aceste m medii alcătuiesc o altă distribuție: **distribuția mediilor**

Va fi distribuită normal

- Populația 3 băieți
- Câte eșantioane de 2 băieți putem lua?

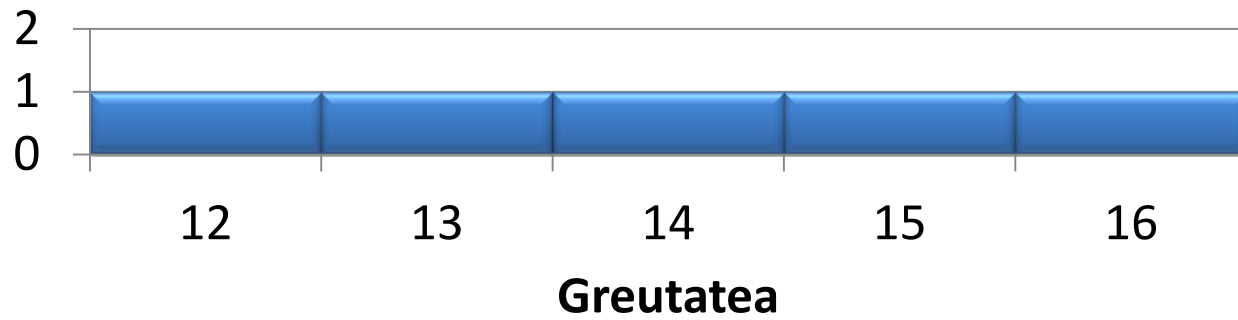
- Populația 3 băieți
- Câte eșantioane de 2 băieți putem lua?

Distribuția de eșantionare

- Scenariu: 5 băieți de 2 ani cu greutatea: 12, 13, 14, 15, 16 kg
- Aceasta este întreaga populație
- Selectăm toate eșantioanele de 2 subiecți posibile:

Primul băiat	Al doilea băiat	Greutatea pentru primul băiat	Greutatea pentru al doilea băiat	Media
1	1	12	12	12
1	2	12	13	12,5
1	3	12	14	13
1	4	12	15	13,5
1	5	12	16	14
2	1	13	12	12,5
2	2	13	13	13
2	3	13	14	13,5
2	4	13	15	14
2	5	13	16	14,5
3	1	14	12	13
3	2	14	13	13,5
3	3	14	14	14
3	4	14	15	14,5
3	5	14	16	15

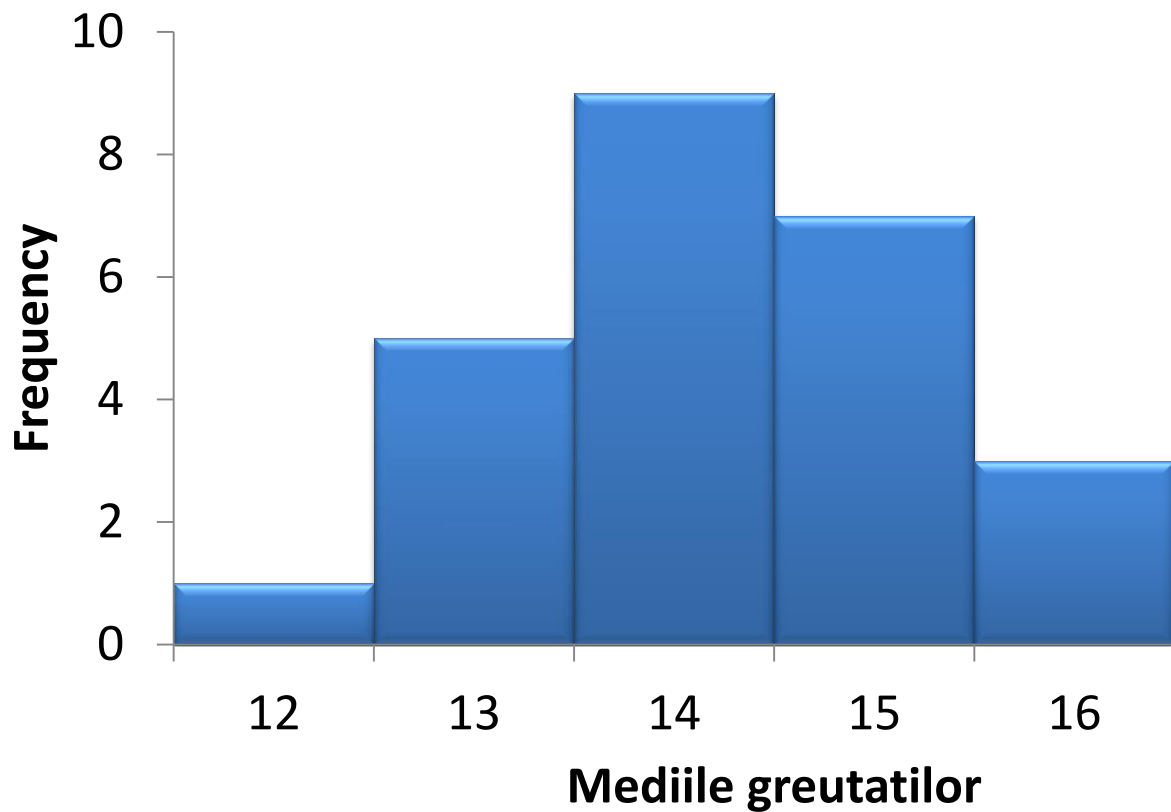
Primul băiat	Al doilea băiat	Greutatea pentru primul băiat	Greutatea pentru al doilea băiat	Media
4	1	15	12	13,5
4	2	15	13	14
4	3	15	14	14,5
4	4	15	15	15
4	5	15	16	15,5
5	1	16	12	14
5	2	16	13	14,5
5	3	16	14	15
5	4	16	15	15,5
5	5	16	16	16

În populație

Media greutății = 14 kg,

Deviația standard = 1,58

Distribuția de eșantionare (a mediilor)

Media mediilor = 14 kg

Deviația standard = 1,02

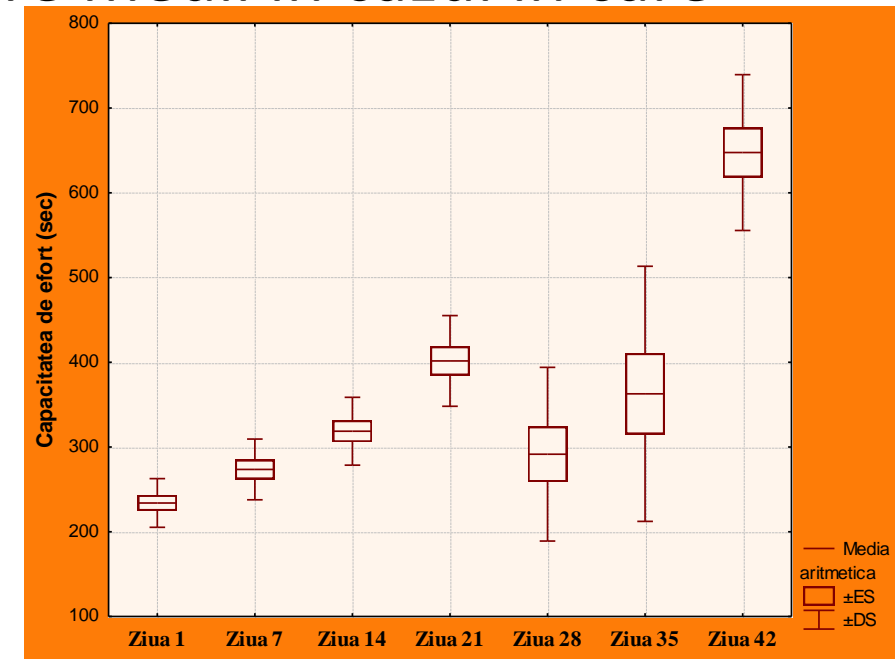
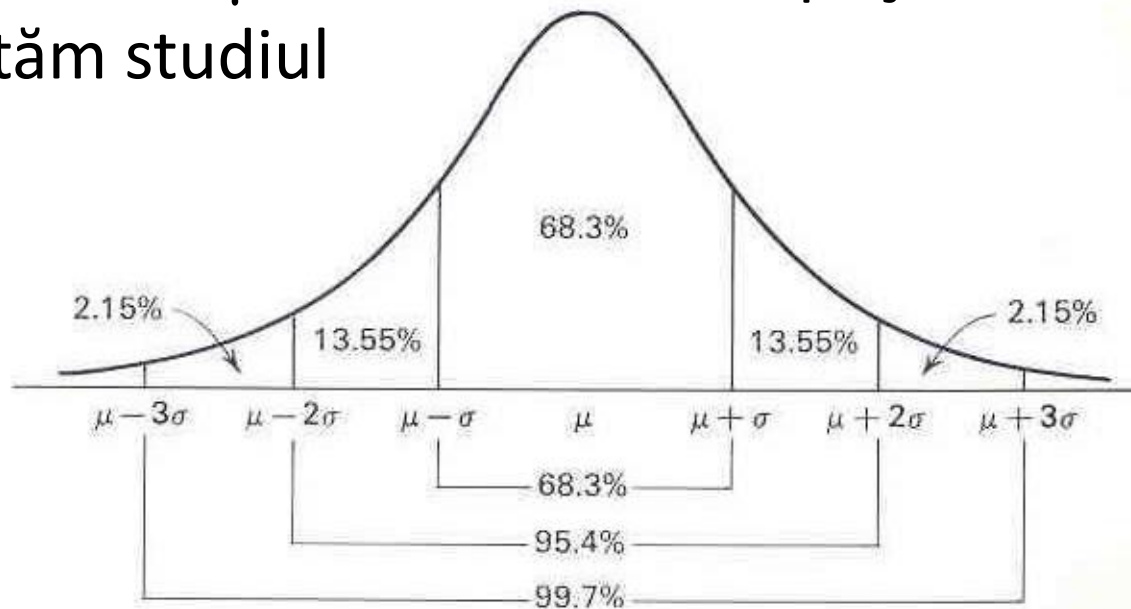
Teorema limitei centrale

Fie o populație cu media μ și deviația standard σ , o distribuție de eșantionare bazată pe eșantionarea repetată de mărime n are proprietățile:

- Media distribuției de eșantionare $= \mu$ media populației
- Deviația standard a distribuției de eșantionare $= \sigma / \sqrt{n}$, adică eroarea standard
- Dacă distribuția populației este normală, distribuția de eșantionare este normală.
- Dacă eșantionul este suficient de mare, distribuția de eșantionare se apropie de cea normală.

Deviația standard versus eroarea standard

- σ = deviația standard în populație
- În intervalul $\mu \pm 2 \cdot \sigma$ există cel puțin 95% dintre date în cazul unei distribuții normale
- SE = eroarea standard
- În intervalul $\mu \pm 2 \cdot SE$ există cel puțin 95% dintre medii în cazul în care repetăm studiul

Observație

- Media μ și deviația standard σ sunt necunoscute
- Ele sunt approximate (estimate) de $\bar{X}$, s și $s / \sqrt{n}$ - unde s este deviația standard de pe eșantion

Intervale de confidență (de încredere)

Următoarele date reprezintă perioada de incubație în zile a unui eșantion aleatoriu de 43 de cazuri de hepatită A dintr-o sursă epidemică din orașul X din 1992:

34, 23, 28, 31, 25, 30, 29, 35, 22, 32, 27, 28, 33, 24, 27, 26, 31,
26, 28, 36, 30, 23, 28, 34, 25, 29, 30, 28, 25, 35, 29, 27, 31, 24,
29, 33, 27, 32, 30, 37, 29, 26, 28

Vrem să estimăm variabilitatea mediei $\bar{X} = 28,9$

Vom determina un interval de încredere: 27,8 - 30,0 zile, unde 95% din medii sunt incluse (dacă se repetă studiul)

Intervale de confidență (de încredere) pentru medie

$$Z_{\alpha} \leq z \leq Z_{\alpha}$$

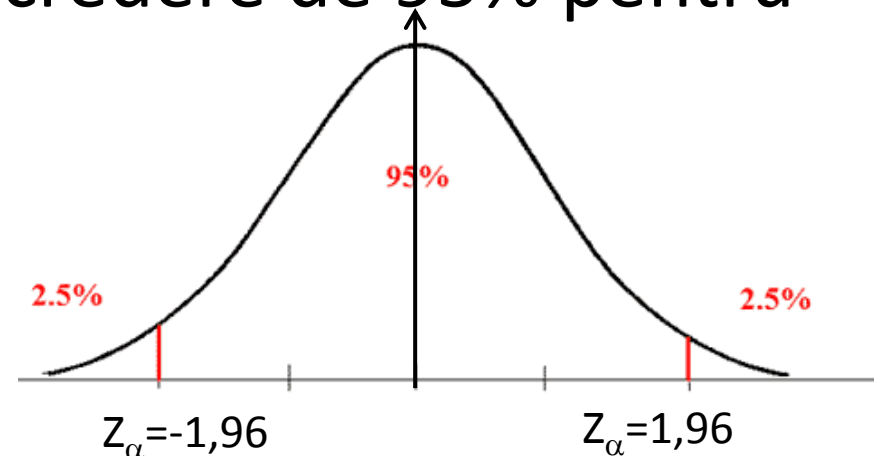
Z_{α} astfel încât **aria de sub curbă = 95%** $Z_{\alpha}=1,96$

$$P(-1.96 \leq z \leq 1,96) = P\left(-1,96 \leq \frac{\bar{X}-\mu}{\sigma/\sqrt{n}} \leq 1,96\right) = 0,95$$

$$P\left(\bar{X} - 1,96 \frac{\sigma}{\sqrt{n}} \leq \mu \leq \bar{X} + 1,96 \frac{\sigma}{\sqrt{n}}\right) = 0,95$$

$\left[\bar{X} - 1,96 \frac{\sigma}{\sqrt{n}}, \bar{X} + 1,96 \frac{\sigma}{\sqrt{n}}\right]$ – intervalul de încredere de 95% pentru medie

Legea
normală
redușă

Intervale de confidență (de încredere) pentru medie

Dacă X este o variabilă cantitativă

$[\bar{X} - 1,96 \frac{\sigma}{\sqrt{n}}, \bar{X} + 1,96 \frac{\sigma}{\sqrt{n}}]$ - intervalul de încredere de 95% al mediei μ

Estimat prin:

$$[\bar{X} - 1,96 \frac{s}{\sqrt{n-1}}, \bar{X} + 1,96 \frac{s}{\sqrt{n-1}}]$$

unde $\bar{X}$ - media aritmetică a variabilei X pe eșantion, s – deviația standard a variabilei X pe eșantion, n – numărul total de subiecți de pe eșantion

Exemplu

Media perioadei de incubatie hepatitei a unui esantion aleatoriu de 43 de cazuri de hepatita A dintr-o sursa epidemica din oraşul X din 1992 a fost $\bar{X} = 28,93$ şi deviaţia standard $s=3,68$

$$[\bar{X} - 1,96 \frac{s}{\sqrt{n-1}}, \bar{X} + 1,96 \frac{s}{\sqrt{n-1}}]$$

$$\left[28,93 - 1,96 \frac{3,68}{\sqrt{43-1}}; 28,93 + 1,96 \frac{3,68}{\sqrt{43-1}} \right]$$

$$[28,93 - 1,11; 28,93 + 1,11]$$

$$[27,82; 30,04]$$

Intervale de confidență pentru proporții

- Formula:

$$\left[f - Z_{\alpha} \sqrt{\frac{f(1-f)}{n}}; f + Z_{\alpha} \sqrt{\frac{f(1-f)}{n}} \right]$$

unde f – frecvența relativă, $f < 1$, n – numărul total de subiecți

Exemplu

- Vrem să estimăm frecvența cancerului gurii în populația cu vârsta mai mare de 60 de ani.
- Într-un studiu cu 10.000 de participanți, 300 au avut cancer la nivelul guriipe parcursul vieții

$$f = \frac{300}{10.000} = 0,03$$

$$\left[0,03 - 1,96 \sqrt{\frac{0,03(1 - 0,03)}{10.000}}; 0,03 + 1,96 \sqrt{\frac{0,03(1 - 0,03)}{10.000}} \right]$$

$$[0,03 - 0,003; 0,03 + 0,003]$$

$$[0,027; 0,033]$$

$$\left[f - Z_{\alpha} \sqrt{\frac{f(1-f)}{n}}; f + Z_{\alpha} \sqrt{\frac{f(1-f)}{n}} \right]$$

Multumesc!!!